

Miejsce na naklejkę z kodem szkoły

ARKUSZ PRÓBNEJ MATURY
Z NOWINAMI
WIEDZA O SPOŁECZEŃSTWIE
POZIOM ROZSZERZONY

CZAS PRACY 180 MINUT

Instrukcja dla zdającego

1. Sprawdź, czy arkusz egzaminacyjny zawiera 25 stron (zadania 1 – 30). Ewentualny brak zgłoś przewodniczącemu zespołu nadzorującego egzamin.
2. Odpowiedzi zapisz w miejscu na to przeznaczonym.
3. Pisz czytelnie. Używaj długopisu/pióra tylko z czarnym tuszem/atramentem.
4. Nie używaj korektora, a błędne zapisy wyraźnie przekreśl.
5. Pamiętaj, że zapisy w brudnopisie nie będą oceniane.
6. Na karcie odpowiedzi wpisz swój numer PESEL.
7. Nie wpisuj żadnych znaków w części przeznaczonej dla egzaminatora.

PESEL

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

LUTY
2017

Za
rozwiązanie
wszystkich
zadań 60
punktów

Kod
zdającego

--	--	--	--

Materiał źródłowy do zadania 1.

Art. 15

Małoletni nabywa obywatelstwo polskie, gdy został znaleziony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, a jego rodzice są nieznanymi.

/ źr. Ustawa z dnia 2 kwietnia 2009 r. o obywatelstwie polskim. (Dz. U. z 2012 r. poz. 161 z późn. zm.) /

Zadanie 1. (0 – 1)

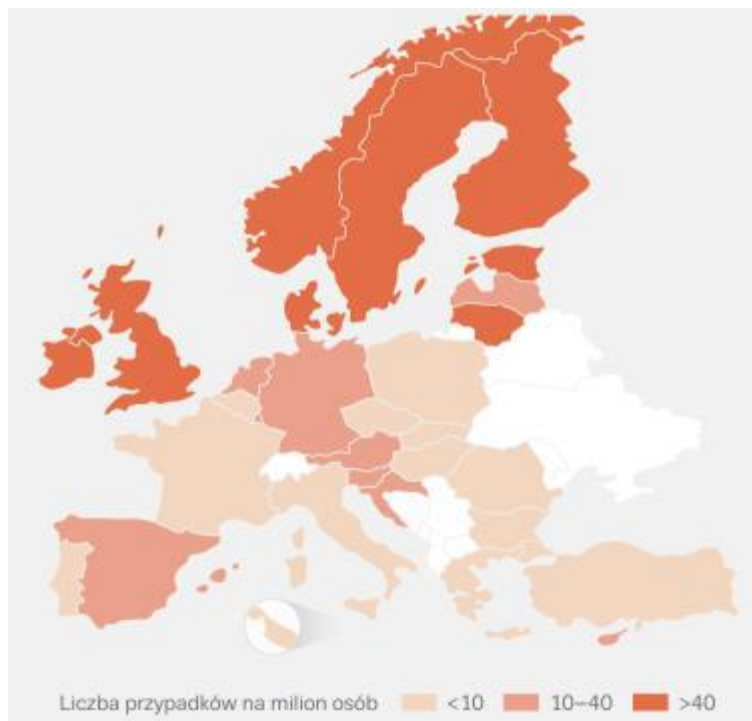
Na podstawie materiału źródłowego odpowiedz na pytanie:

O jakim sposobie nabycia obywatelstwa mówi powyżej zacytowany przepis?

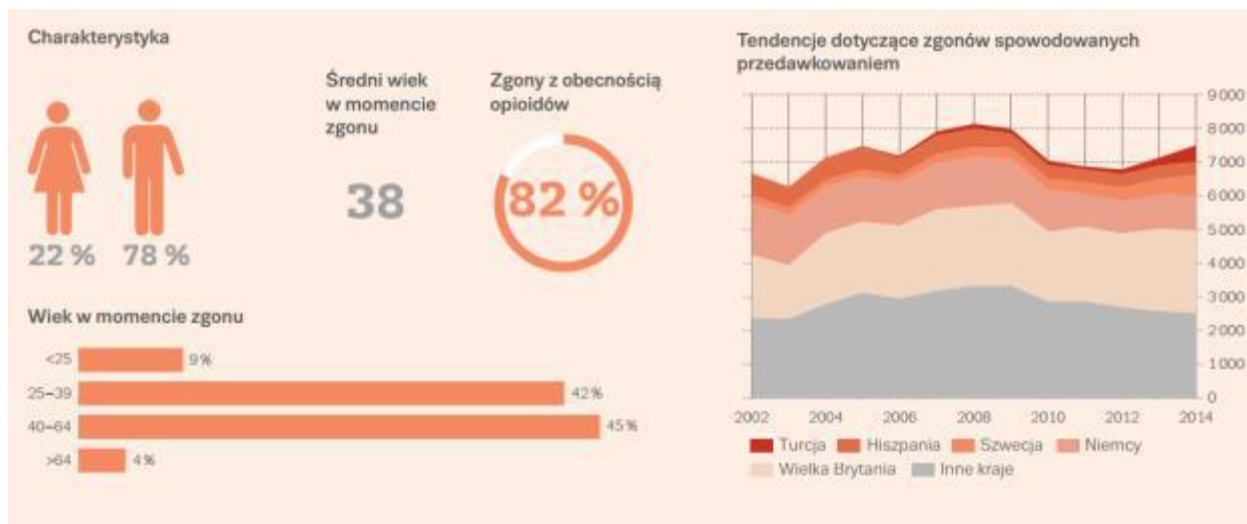
.....

Materiały źródłowe do zadania 2.

Wskaźnik umieralności osób w wieku 15 do 64 lat związany z przedawkowaniem substancji psychoaktywnych.

/źr. M. Wiergowski, Nowe substancje psychoaktywne – zagrożenie dla życia i zdrowia młodych osób, materiały z konferencji edukacyjnej "Dopalacze – dlaczego tak niebezpieczne?", Rzeszów, 4 listopada 2016r./

/źr. M. Wiergowski, Nowe substancje psychoaktywne – zagrożenie dla życia i zdrowia młodych osób, materiały z konferencji edukacyjnej "Dopalacze – dlaczego tak niebezpieczne?", Rzeszów, 4 listopada 2016r./

Zadanie 2. (0 – 2)

2.1. Na podstawie powyższych materiałów wymień 3 kraje europejskie, gdzie wystąpiło najwięcej przypadków śmierci w związku ze spożyciem dopalaczy.

2.2. Podaj 2 przyczyny wzrostu spożycia dopalaczy, jaki jest notowany w ostatnim czasie.

Materiał źródłowy do zadania 3.

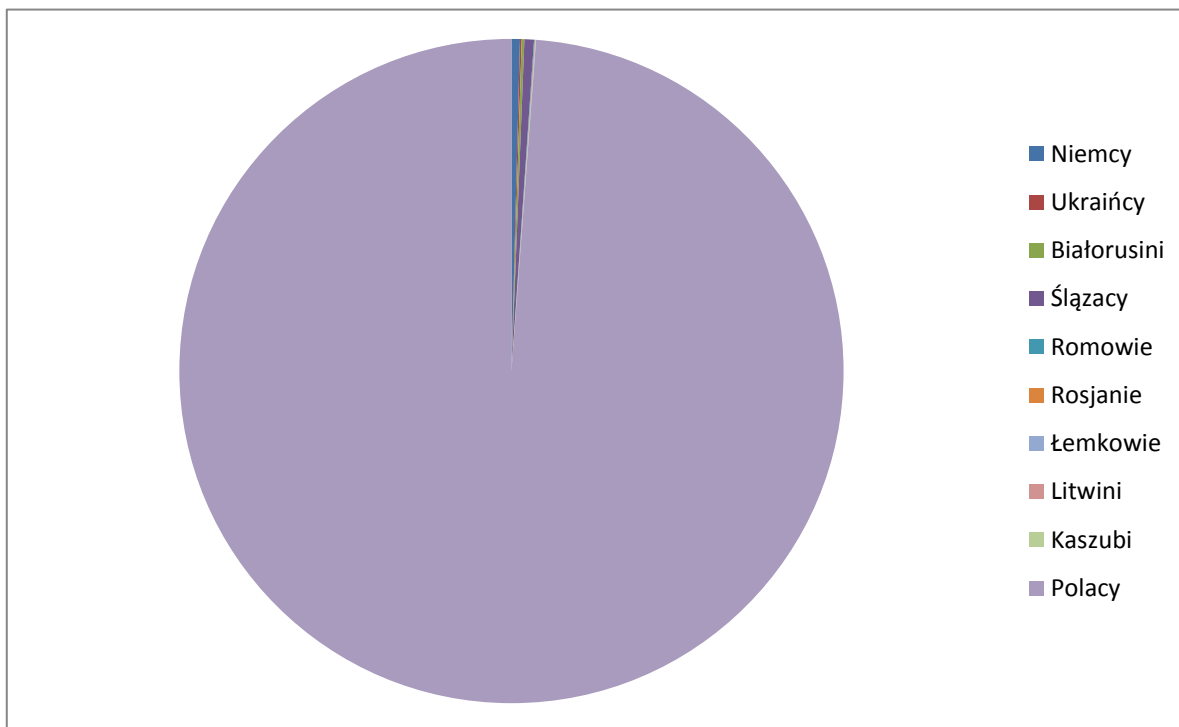
Zadanie 3. (0 – 1)

Na schemacie zamieszczonym w materiale źródłowym zaznaczono czynniki, które wpłynęły na zjawisko, w efekcie którego doszło do powstania społeczeństwa industrialnego. Podaj nazwę tego zjawiska.

.....

Materiał źródłowy do zadania 4.

Struktura narodowościowa ludności Polski w 2002 r.

/zr. Opracowanie własne na podstawie L. Moryksiewicz, M. Pacholska, Wiedza o społeczeństwie. Liceum ogólnokształcące. Zakres rozszerzony, wyd. Nowa Era, Warszawa 2006, s. 106./

Zadanie 4. (0 – 2)

Czy wszystkie nacje, wymienione na schemacie mają obecnie w RP status mniejszości narodowej lub etnicznej? Uzasadnij swoją odpowiedź.

.....

.....

.....

Materiały źródłowe do zadania 5.

1

/zr. <http://polskabiega.sport.pl/polskabiega/>

2

/zr. <http://wazne-sprawy.pl/>

3

/zr. <http://www.deon.pl/>

Organizacje charytatywne:

WOŚP, Fundacja „Porozumienie bez barier”, Polska Akcja Humanitarna, Szlachetna Paczka

Zadanie 5. (0 – 2)

Na zdjęciach w materiale źródłowym przedstawiono osoby prowadzące działalność charytatywną. Podaj ich imiona i nazwiska, a następnie dopasuj je do nazw organizacji, w ramach których działają.

1. ....
2. ....
3. ....

Materiał źródłowy do zadania 6.

" Korzyści, jakie mają czerpać studenci z wprowadzenia wielostopniowego systemu nauczania oraz ujednoczenia szkolnictwa wyższego, są wieloaspektowe. Po pierwsze, studenci [...] mogą zakończyć naukę po pierwszym stopniu. - Mam co prawda dopiero wykształcenie wyższe niepełne, ale ukończenie studiów [...] umożliwiło mi podjęcie dobrej pracy w zawodzie... ."

/żr. I. Walendziak, M. Walczyk, Wiedza o społeczeństwie dla szkół ponadgimnazjalnych. Podręcznik z ćwiczeniami, zakres podstawowy, Wyd. Żak, Warszawa 2012s. 103./

Zadanie 6. (0 – 2)

6.1. Na podstawie tekstu nazwij opisany system studiów.

6.2. Wskaż po 2 wady i zalety tego systemu.

- wady - .....
- zalety - .....

Materiał źródłowy do zadania 7.

/ żr. www.wykop.pl/

Zadanie 7. (0 – 2)

7.1. Czym zajmują się instytucje, których nazwy lub skróty nazw są widoczne w materiale źródłowym?

.....

7.2. Wymień dwie metody badawcze, jakimi posługują się te instytucje.

.....
Materiał źródłowy do zadania 8.

Myśl polityczna A	Myśl polityczna B
Gospodarka rynkowa	Duży udział sektora publicznego w gospodarce
Rola państwa ograniczona do minimum	Znaczny zakres kontroli państwa
Negatywny stosunek do polityki socjalnej państwa	Rozbudowana polityka socjalna państwa
Poparcie dla tradycji i kościoła	Rozdział kościoła od państwa

Zadanie 8. (0 – 1)

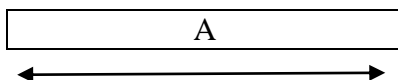
W oparciu o dane w tabeli zatytułuj kolumny właściwą nazwą myśli politycznej.

Myśl polityczna A - .....

Myśl polityczna B - .....

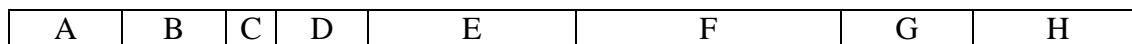
Materiały źródłowe do zadania 9.

1

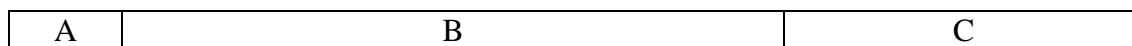
100 %

2

100 %

3

10 %

90 %

Zadanie 9. (0 – 1)

Powyższe schematy przedstawiają różne systemy partyjne. Rozpoznaj je, wpisując nazwy właściwych systemów partyjnych we właściwe miejsca.

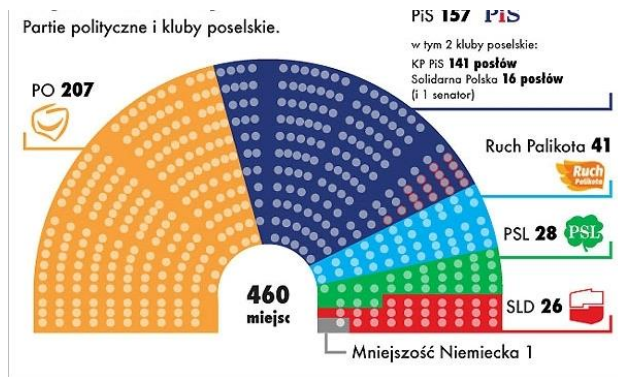
1.....

2.....

3.....

Material źródłowy do zadania 10.

1

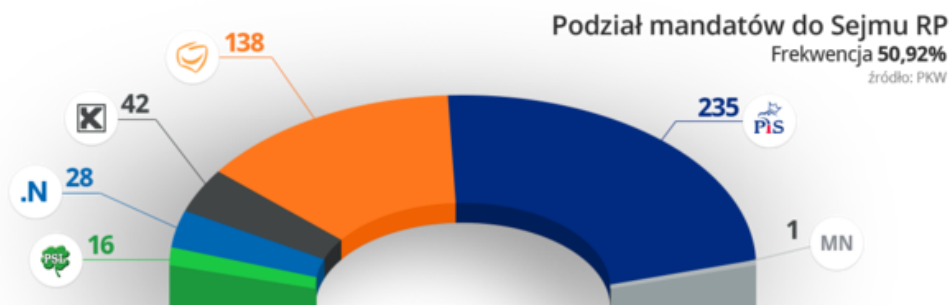
/ źr. <http://wiadomosci.wp.pl/kat,1342,title,Rusza-nowy-parlament,wid,13967508,wiadomosc.html?ticaid=118956/>

2

/ źr. <http://elib.kkf.hu/poland/lengyel/politics/PL.htm/>

3

/ <http://fakty.interia.pl/tylko-u-nas/news-sejm-/>

Zadanie 10. (0 – 2)

Dopasuj rozkłady miejsc w Sejmie RP do podanych numerów kadencji, wpisując cyfry oznaczające właściwy rozkład w odpowiednie miejsce tabeli.

Sejm V kadencji	
Sejm VII kadencji	
Sejm VIII kadencji	

Materiał źródłowy do zadania 11.

1

2

3

/źr. <https://en.wikipedia.org/wiki/>

/źr. <https://nl.wikipedia.org/wiki/>

/ źr. <https://pl.wikipedia.org/wiki/>

4

5

/źr. <http://www.sitepres.europarl.europa.eu/>

/źr. <http://progressforpoland.com/>

Zadanie 11. (0 – 4)

11.1. Rozpoznaj osoby ze zdjęć, wpisując ich imię i nazwisko w odpowiednie miejsce:

1. ....
2. ....
3. ....
4. ....
5. ....

11.2. Określ jaki konstytucyjny jednoosobowy organ władzy wszystkie z tych osób pełniły?

.....

11.3. Ułóż te osoby chronologicznie wg kolejności piastowania tego urzędu, zaczynając od osoby,

która zajmowała go najwcześniej. Wykorzystaj w tym celu oznaczenia osób cyframi.

.....

Materiał źródłowy do zadania 12.

Art. 155.

1. W razie niepowołania Rady Ministrów w trybie art. 154 ust. 3 Prezydent Rzeczypospolitej w ciągu 14 dni powołuje Prezesa Rady Ministrów i na jego wniosek pozostałych członków Rady Ministrów oraz odbiera od nich przysięgę. Sejm w ciągu 14 dni od dnia powołania Rady Ministrów przez Prezydenta Rzeczypospolitej udziela jej wotum zaufania większością głosów w obecności co najmniej połowy ustawowej liczby posłów.

2. W razie nieudzielenia Radzie Ministrów wotum zaufania w trybie określonym w ust. 1, Prezydent Rzeczypospolitej skraca kadencję Sejmu i zarządza wybory.

/źr. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78, poz. 483 z późn. zm.) /

Zadanie 12. (0 – 1)

Oblicz minimalną liczbę głosów niezbędną do udzielenia wotum zaufania w procedurze, o której mowa w art. 155 ust. 1 Konstytucji RP.

.....

Materiał źródłowy do zadań 13 i 14.

Art. 163.

Samorząd terytorialny wykonuje zadania publiczne nie zastrzeżone przez Konstytucję lub ustawy dla organów innych władz publicznych.

/źr. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78, poz. 483 z późn. zm.) /

Zadanie 13. (0 – 2)

Na podstawie materiału źródłowego oraz wiedzy własnej uzupełnij tabelę podkreślając właściwą odpowiedź spośród **P** (prawda) lub **F** (fałsz).

Na czele władz powiatu stoi starosta wybierany w wyborach bezpośrednich.	P / F
Wybory do Sejmu i Senatu w RP są równe, tajne, proporcjonalne, bezpośrednie i powszechne.	P / F
Jednym z warunków kandydowania na urząd Prezydenta RP jest ukończenie 40 lat najpóźniej w dniu wyborów.	P / F
Prawo wybierania do rad gmin mają obywatele Unii Europejskiej niebędący obywatelami polskimi, stale zamieszkujący na obszarze danej gminy.	P / F
Sołectwa są jednostkami pomocniczymi w gminach wiejskich.	P / F

Zadanie 14. (0 – 2)

Dokonaj korekty zdań, wpisując poniżej ich właściwe brzmienie.

a) Spory kompetencyjne między naczelnymi organami państwa rozstrzyga Trybunał Stanu.

.....

b) Czynne prawo wyborcze do Senatu obywatel RP uzyskuje po ukończeniu 30 roku życia.

.....

c) Jednostki samorządu terytorialnego wykonują swe zadania za pośrednictwem organów ustawodawczych i wykonawczych.

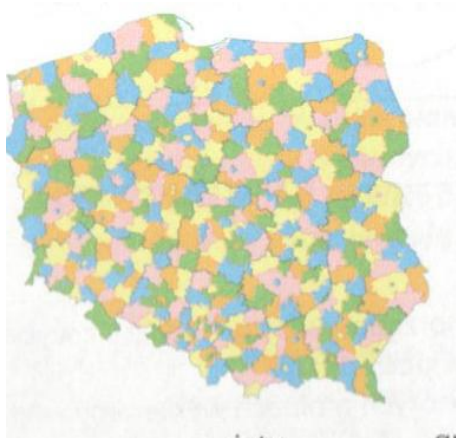
.....

d) Weto Prezydenta RP wobec ustawy Sejm może odrzucić większością kwalifikowaną 2/3 głosów.

.....

Materiały źródłowe do zadania 15.

Mapa 1.

/żr. I. Walendziak et al., Op. cit., s.17./

Mapa 2.

/żr. Atlas. Wiedza o społeczeństwie. Gimnazjum. Szkoły ponadgimnazjalne. Zakres podstawowy i rozszerzony, Wyd. Nowa Era, Warszawa 2012, s.20./

Zadanie 15. (0 – 2)

15.1. Mapa 1 ilustruje podział administracyjny RP po 1 stycznia 1999 r. Określ, który szczebel samorządu terytorialnego został na niej zilustrowany.

.....
15.2. Jakie jednostki podziału administracyjnego Polski ilustruje mapa 2?
.....

Materiał źródłowy do zadania 16.

Art. 17

Organami wyższego stopnia w rozumieniu kodeksu są:

- 1) w stosunku do organów jednostek samorządu terytorialnego – samorządowe kolegia odwoławcze, chyba że ustawy szczególne stanowią inaczej,
- 2) w stosunku do wojewodów – właściwi ministrowie,
- 3) w stosunku do organów administracji publicznej innych niż określone w pkt. 1 i 2 – odpowiednie organy nadrzędne lub właściwi ministrowie, a w razie ich braku – organy państwowe sprawujące nadzór nad ich działalnością.

/źr. Ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego. (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 23 z późn. zm.) /

Zadanie 16. (0 – 1)

Na podstawie art. 17 kpa wskaż do kogo odwołasz się od decyzji:

- a) starosty - .....
- b) kuratora oświaty - .....
- c) wójta - .....

Materiał źródłowy do zadania 17.

Art. 87.

1. Źródłami powszechnie obowiązującego prawa Rzeczypospolitej Polskiej są: Konstytucja, ustawy, ratyfikowane umowy międzynarodowe oraz rozporządzenia.
2. Źródłami powszechnie obowiązującego prawa Rzeczypospolitej Polskiej są na obszarze działania organów, które je ustanowiły, akty prawa miejscowego. [...]

/ źr. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78, poz. 483 z późn. zm.) /

Zadanie 17. (0 – 2)

Wpisz miejsca publikacji poniższych aktów prawnych:

- a) Rozporządzenie Ministra Zdrowia - .....
- b) Uchwała Rady Powiatu - .....
- c) Konstytucja RP - .....
- d) Uchwała Sejmu - .....

Materiały źródłowe do zadania 18.

Materiał źródłowy 18.1.

Art. 42.

3. Każdego uważa się za niewinnego, dopóki jego wina nie zostanie stwierdzona prawomocnym wyrokiem sądu.

/ źr. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78, poz. 483 z późn. zm.) /

Material źródłowy 18.2.

" Pomorscy policjanci zatrzymali mężczyznę podejrzanego o napady na banki w Kartuzach i Kościerzynie. Złodziej, Marek Kowalski, podczas napadów był bardzo agresywny, posługiwał się bronią palną. Po sterroryzowaniu pracowników najpierw okradł placówkę banku, potem także znajdujących się w niej klientów. Mężczyznę zatrzymano w wyniku informacji dostarczonych policjantom przez sąsiada Marka Kowalskiego. Za napady odpowie przed sądem; grozi mu kara pozbawienia wolności nawet do 12 lat."

/źr. I. Walendziak et al., Op. cit., s. 34./

Zadanie 18. (0 – 2)

Rozstrzygnij czy sytuacja opisana w materiale źródłowym 18.2 jest zgodna z podstawowymi zasadami prawa i uzasadnij odpowiedź.

.....
.....

Material źródłowy do zadania 19.

Art. 126.

§ 2. Gdy pismo procesowe jest pierwszym pismem w sprawie, powinno ponadto zawierać oznaczenie przedmiotu sporu oraz:

- 1) oznaczenie miejsca zamieszkania lub siedziby i adresy stron, ich przedstawicieli ustawowych i pełnomocników,
- 2) numer Powszechnego Elektronicznego Systemu Ewidencji Ludności (PESEL) lub numer identyfikacji podatkowej (NIP) powoda będącego osobą fizyczną, jeżeli jest on obowiązany do jego posiadania lub posiada go nie mając takiego obowiązku lub
- 3) numer w Krajowym Rejestrze Sądowym, a w przypadku jego braku - numer w innym właściwym rejestrze, ewidencji lub NIP powoda niebędącego osobą fizyczną, który nie ma obowiązku wpisu we właściwym rejestrze lub ewidencji, jeżeli jest on obowiązany do jego posiadania.

/ źr. Ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 1822 z późn. zm.) /

Zadanie 19. (0 – 1)

Na podstawie materiału źródłowego oraz wiedzy własnej podkreśl te sprawy, które będą rozstrzygane w postępowaniu procesowym.

rozwód, rejestracja stowarzyszenia, uznanie za zmarłego, zmiana wpisu w księdze wieczystej, ustalenie ojcostwa

Materiały źródłowe do zadania 20.

Material 20.1.

Rozdział 3

Zasady przetwarzania danych osobowych.

Art. 23.

1. Przetwarzania danych jest dopuszczalne tylko wtedy, gdy:
  - 1) Osoba, której dane dotyczą, wyrazi na to zgodę, chyba że chodzi o usunięcie dotyczących jej danych,
  - 2) Jest to niezbędne dla zrealizowania uprawnienia lub spełnienia obowiązku wynikającego z przepisu prawa,
  - 3) Jest to konieczne do realizacji umowy, gdy osoba, której dane dotyczą, jest jej stroną lub gdy jest to niezbędne do podjęcia działań przed zawarciem umowy na żądanie osoby, której dane dotyczą,
  - 4) Jest niezbędne do wykonania określonych prawem zadań realizowanych dla dobra publicznego,
  - 5) Jest to niezbędne dla wypełnienia prawnie usprawiedliwionych celów realizowanych przez administratorów danych albo odbiorców danych, a przetwarzanie nie narusza praw i wolności osoby, której dane dotyczą.

/ źr. Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych. (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 922) /

Material 20.2.

„Sieć sklepów spożywczych „Do przodu” informuje, że laureatami organizowanej przez sieć loterii są następujące osoby:

1. Agnieszka Nowak, urodzona 15 września 1993r., nr PESEL 930915XXXXX, zamieszkała w Przemyślu, ul. Okulickiego 7, m. 12;
2. Antoni Misiewicz, urodzony 13 grudnia 1990 r., nr PESEL 901213XXXXX, zamieszkały w Warszawie, ul. Zasłużonych 10/4.

Informacje o laureatach loterii znajdują się na stronie internetowej naszej sieci oraz w każdym sklepie należącym do sieci.”

/ źr. Tekst własny Autora Arkusza /

Zadanie 20. (0 – 2)

Na podstawie materiałów źródłowych rozstrzygnij czy sieć sklepów „Do przodu” w sposób zgodny z prawem sformułowała informację o wynikach loterii. Uzasadnij swoje stanowisko.

.....

Material źródłowy do zadania 21.

„ Uważamy następujące prawdy za oczywiste: że wszyscy ludzie stworzeni są równymi, że Stwórca obdarzył ich pewnymi nienaruszalnymi prawami, że w skład tych praw wchodzi życie, wolność i swoboda ubiegania się o szczęście, że celem zabezpieczenia tych praw wyłonione zostały spośród ludzi rządy, których sprawiedliwa władza wywodzi się ze zgody rządzących, że jeśli kiedykolwiek jakakolwiek forma rządu uniemożliwiłaby osiągnięcie tych celów, to naród ma prawo taki rząd zmienić lub obalić i powołać nowy, którego podwalinami będą takie zasady i taka organizacja władzy, jakie wydadzą się narodowi najbardziej sprzyjające dla jego szczęścia.”

/źr. Deklaracja niepodległości, 4 lipca 1776 r., w: I. Walendziak et al., Op.cit., s. 128./

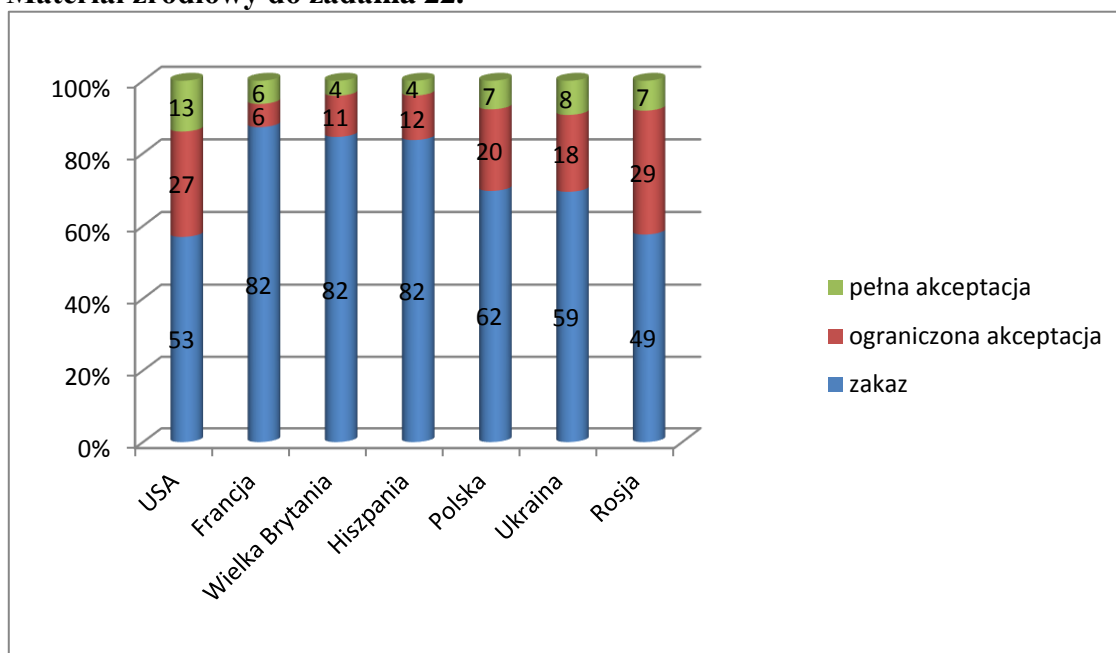
Zadanie 21. (0 – 1)

Spośród podanych niżej dokumentów dotyczących praw człowieka podkreśl te, które obowiązują do dziś.

- a) Powszechna Deklaracja Praw Człowieka
- b) Deklaracja Praw Człowieka i Obywatela
- c) Pakty Praw Człowieka

- d) Wielka Karta Swobód
- e) Europejska Karta Społeczna

Material źródłowy do zadania 22.

/ źr. Opracowanie własne na podstawie danych CBOS, Przestrzeganie praw człowieka w świecie. Komunikat z badań, grudzień 2008./

Zadanie 22. (0 – 1)

Ułóż ranking państw według kolejności akceptacji dla tortur zaczynając od tych państw, gdzie poziom akceptacji jest najwyższy.

Material źródłowy do zadania 23.

„We wrześniu 2002 r. Magnus Gäfgen, nomen omen student prawa z Frankfurtu, porwał dla okupu 11-letniego Jakoba von Metzlera, syna znanego bankiera. Bojąc się o życie i zdrowie ofiary, wiceszef frankfurckiej policji Wolfgang Daschner wydał swoim podwładnym polecenie wymuszenia od sprawcy siłą zeznania pozwalającego na ustalenie miejsca pobytu dziecka. Zastosowane metody okazały się skuteczne. Niestety, kiedy policja przybyła na miejsce, chłopiec już nie żył. Te wydarzenia poruszyły wprawdzie do głębi niemiecką opinię publiczną, ale jeszcze bardziej zbulwersowało ją to, co stało się później. Policjant Wolfgang Daschner stanął bowiem przed sądem pod zarzutem podżegania do tortur, a porywacz Magnus Gäfgen musiał być siłą rzeczy świadkiem w jego sprawie. Niemieccy prawnicy różnie oceniali ten stan rzeczy od uznania istnienia kontratypu, stanu wyższej konieczności, przez postulaty ułaskawienia, aż po konieczność skazania za popełnione przestępstwo. Wyrokiem Sądu Krajowego we Franfurcie z 20 grudnia 2004 r. Wolfgang Daschner został wprawdzie uznany za winnego, ale ukarany symbolicznie karą pieniężną z warunkowym zawieszeniem jej wykonania. Ten wyrok również został odebrany niejednoznacznie – od aprobaty ze strony środowiska policjantów, po ostrą krytykę ze strony pozarządowych organizacji praw człowieka. Ciekawe są również badania niemieckiej opinii publicznej przeprowadzone na tle tego przypadku. Na pytanie o dopuszczalność stosowania przez policję przemocy w trakcie przesłuchania celem ratowania życia innego człowieka aż 68 % respondentów odpowiedziało pozytywnie, tylko 19 % negatywnie, a 13% nie miało jednoznacznego zdania.”

Zadanie 23. (0 – 1)

Oceń, czy według Ciebie działania Wolfganga Daschnera powinny być prawnie dopuszczalne?
Podaj dwa argumenty uzasadniające Twoje stanowisko.

.....
.....

Material źródłowy do zadań 24 i 25.

„ Ostatnie trzy dekady dwudziestego wieku określa się niekiedy mianem epoki terroryzmu. Chociaż przemoc i gwałt, agresja i żądza zabijania, wojny i wielkie rzezie oraz rządy okrutnych tyranów występowały w historii ludzkości zawsze, to jednak w drugiej połowie mijającego stulecia pojawiły się zjawiska nowej, bezmyślnej przemocы mogącej stanowić zagrożenie dla każdego człowieka bez względu na to, czy chce się angażować w życie polityczne, czy też nie.”

/żr. R. Borkowski, Terroryzm, <http://winntbg.bg.agh.edu.pl/skrypty2/0073/roz08.pdf/>

Zadanie 24. (0 – 1)

Do podanych charakterystyk organizacji terrorystycznych dopisz ich nazwy.

1. Organizacja ta skupia ekstremistów irlandzkich, dążących do uniezależnienia Ulsteru od Wielkiej Brytanii.
.....
2. Szczególnie brutalna organizacja terrorystyczna dążąca do utworzenia struktur państwowych, działająca na terenach Syrii, Iraku i Libanu.
.....
3. Organizacja fundamentalistów palestyńskich działająca głównie na terenie Izraela i tam dokonująca większości aktów terroru.
.....

Zadanie 25. (0 – 2)

Uzupełnij tabelę, wpisując brakujące informacje we właściwe miejsca. W przypadku dat podaj datę roczną, w przypadku miejsc – nazwę miasta, gdzie doszło do zamachu

Data zamachu (rok)	Miejsce ataku (miasto)	Charakterystyka	Szacunkowa liczba ofiar
11.09.2001	.....	.....	3000
23-26. 10.	Moskwa	Atak na teatr na Dubrowce	170
01-03.09. 2004		Atak na szkołę	320
15.11.....	.....	Kilka ataków terrorystycznych w jednym czasie na teatry, kluby nocne, dyskoteki	130

Material źródłowy do zadania 26.

1

/źr. <http://www.nysa.eu/aktualnosc-5442/>

2

/źr. <http://balkanistyka.org/kosowo-nowe-strategie-zwalczania-przestepczosci/>

/źr. <http://radiorisaala.com/>

Zadanie 26. (0 – 2)

Rozpoznaj organizacje międzynarodowe, których loga zamieszczono w materiale źródłowym, a następnie wymień po dwa zadania każdej z nich.

- 1.....
.....
- 2.....
.....
- 3.....
.....

Material źródłowy do zadania 27.

1

/zr. http://www.nobelprize.org/nobel_prizes/literature/laureates/1953/

2

/zr. <http://one-europe.net/pour-l-europe/>

3

/zr. <https://en.wikipedia.org/wiki/>

Zadanie 27. (0 – 2)

Rozpoznaj ojców integracji europejskiej wpisując ich imiona i nazwiska we właściwe miejsca.

- 1.....
- 2.....
- 3.....

Material źródłowy do zadania 28.

/zr. www.tes.com.lessons/

Zadanie 28. (0 – 2)

Podaj nazwy państw o wskazanych kolorach, które przystąpiły do EWG / UE, podając daty roczne ich przystąpienia.

Kolor państwa na mapie	Nazwa	Data przystąpienia EWG/UE
żółty		
czerwony		
brązowy		
fioletowy		

Material źródłowy do zadania 29.

„[...] wraz ze zniknięciem[...] fizycznego zagrożenia mogła Europa zająć się dogłębnymi rozmyślaniami na temat moralnych i duchowych podwalin unifikacji oraz powinności i celów zjednoczonego kontynentu.

Podstawowy zestaw wartości europejskich, ukształtowanych przez duchową i polityczną historię kontynentu jest moim zdaniem klarowny. Składają się nań szacunek dla unikatowości istoty ludzkiej i wynikających stąd wolności, praw i godności; pryncypium solidarności; rządy prawa i zasada równości wobec prawa; ochrona praw mniejszości; instytucje demokratyczne; rozdzielenie władzy ustawodawczej, wykonawczej i sądowniczej; pluralizm polityczny; szacunek dla prywatnej własności i przedsiębiorczości oraz gospodarki rynkowej; rozwój społeczeństwa obywatelskiego. Wartości te są owocem niezliczonych współczesnych doświadczeń europejskich, w tym faktu, że nasz kontynent jest obecnie skrzyżowaniem wielonarodowych dróg. Przy definiowaniu, co znaczy być Europejczykiem, arcyważnym zadaniem jest odniesienie się do dwoistości tego, co dajemy światu; uzmysłowienia sobie, że Europa nie tylko nauczała świat o prawach człowieka, ale i zafundowała mu holocaust; że daliśmy światu bodźce do rewolucji przemysłowej i informacyjnej, ale również do rabunkowej eksploatacji i zatrucia przyrody; że sprokurowaliśmy postęp w nauce i technologii, odrzucając przy tym jednakże mądrość ludzkich doświadczeń zdobytych na przestrzeni kilku tysięcy lat.

Najstraszniejsze wydarzenia i zjawiska XX w. – wojny światowe, faszyzm i totalitaryzm komunistyczny – były w większości autorstwa Europy. Ale w mijającym wieku udziałem Europy [...] stały się również trzy niezwykle sukcesy: koniec ery kolonializmu, upadek żelaznej kurtyny, początek integracji europejskiej [...].”

Zadanie 29. (0 – 1)

Odnieś się do tezy podkreślonej w tekście i wyjaśnij na czym polega „tożsamość europejska”.

.....
.....

Zadanie 30. (0 – 12)

Napisz wypracowanie na jeden z wybranych tematów.

Materiał do tematu 1.

„Tradycyjne postrzeganie ról kobiety i mężczyzny w społeczeństwie powoduje, że ciężar obowiązków domowych spoczywa głównie na kobietach, kształtując tym samym ich niekorzystną pozycję na rynku. Obowiązki rodzinno - domowe kolidują z rozwojem zawodowym. Kobieta nierzadko staje przed dylematem: kariera czy rodzina? Próby godzenia przez kobietę obu dziedzin życia powodują, że staje się ona mniej efektywna w każdej z nich.(...) Rzeczywistość tak szybko się nie zmienia, ani macierzyństwo nie sprawia, że kobiecie z dnia na dzień ubywa wiedzy, kwalifikacji, doświadczenia. Wręcz przeciwnie, kobieta spełniona jako matka, pojawia się na rynku pracy z ogromną chęcią i motywacją do działania i poświęcenia swoich umiejętności zawodowych.”

/źr. A. Zawadzka, A. Gwóźdź – Wiśniewska, Matka-Pracownik, www.kariera.com z dnia 2008-09-26./

Temat 1.

Scharakteryzuj sytuację osób wykluczonych społecznie na rynku pracy w kontekście zachodzących przemian społeczno-gospodarczych i zaproponuj środki zaradcze, które mogą poprawić tę sytuację.

Materiały źródłowe do tematu 2.

Materiał źródłowy 1.

„Po tym, jak nowy prezydent Stanów Zjednoczonych stwierdził, że Niemcy i Japonia manipulują rynkami walutowymi, aby uzyskać korzystne warunki w handlu zagranicznym, premier Japonii Shinto Abe wspólnie z kanclerz Niemiec Angelą Merkel przystąpił do odpierania zarzutów i globalnego kontrataku.

„Zaczyna się wyłaniać ogromny konflikt, ponieważ Trump jest gotów zaangażować się w geopolityczną sprzeczkę z Chinami i innymi państwami, żeby realizować swój plan dla Ameryki”, stwierdził Mark Leonard, dyrektor Europejskiej Rady Spraw Zagranicznych.

Działania Trumpa w pierwszych dniach jego prezydentury dały pole do zwiększenia napięć na polu globalnego handlu i polityk walutowych. Zagrożone są całe dekady relacji gospodarczych. Sygnały sugerujące, że Stany Zjednoczone będą skłaniały się ku porozumieniom bilateralnym, a nie multilateralnym, zmuszając światowych przywódców do określenia własnych granic i tworzenia nowych sojuszy.

Trump pokazał już, że może szybko przejść od tweetów z kampanii do działań politycznych, tworząc wstępny front w rozmowach z Meksykiem poprzez naciski na opodatkowanie importu z tego kraju w celu sfinansowania muru na granicy. To oznacza, że jego groźby należy traktować poważnie.

Abe zapewnił, że zarzuty o manipulację jenem są niesłuszne i że w razie potrzeby może on wytłumaczyć Trumpowi politykę walutową Japonii. Będzie miał ku temu okazję podczas zaplanowanego na przyszły tydzień spotkania. Według Trumpa Chiny i Japonia „grają rynkiem walut, grają rynkiem dewaluacji, a my siedzimy tu beczynnym jak głupki”.

Merkel musiała z kolei odpiierać zarzuty Petera Navarro, szefa Narodowej Rady Handlowej Białego Domu, według którego nadmierna nadwyżka handlowa Niemiec jest oznaką „rażąco niedowartościowanej” waluty. Merkel zaznaczyła, że kurs euro jest w rękach Europejskiego Banku Centralnego, a niemiecki rząd od dawna podtrzymuje niezależność tej instytucji.

Wraz z napięciami pojawiają się jednak nowe porozumienia. Merkel i premier Chin Li Keqiang rozmawiali przez telefon, popierając zacieśnienie więzi handlowych i sugerując pojawienie się globalnego paktu przeciwstawiającego się protekcjonalnej polityce Trumpa.

„Jeśli okaże się, że Trump przyspieszy globalną recesję i zniszczy wiele miejsc pracy, może się okazać, że osiągnął pyrrusowe zwycięstwo”, komentuje Leonard.

Jeffrey Immelt, szef General Electric, stwierdził, że światowi liderzy biznesu muszą starać się odwieść Trumpa od działań, które mogą być szkodliwe. „Naszą rolą jest nawigowanie systemu w takiej postaci, w jakiej on istnieje, ale jednocześnie przekonywać tych, którzy głosowali za brexitem czy tych, którzy głosowali na Trumpa, że jeśli chcemy stworzyć więcej miejsc pracy, to nie powinniśmy się od wszystkich izolować”, zaznaczył.”

/źr. <http://forsal.pl/artykuly/1016384,trump-usa-handel-relacje-z-japonia-chinami-i-niemcami.html/>

Material źródłowy 2.

„Populizm - pisze Shils - to nie tylko cecha rozmaitych ruchów protestu. Nie ogranicza się do lewicy, radykałów czy niższych klas. "Populistyczny punkt widzenia mogą przyjąć klasy rządzące, reprezentanci szanowanych profesji, warstwy społeczne, które same nie tworzą poglądów populistycznych". A wyraża się on w przekonaniu, że sama "wola ludu jest nadrzędna wobec wszelkich innych standardów, (...) wobec tradycyjnych instytucji", ich autonomii oraz "wobec woli innych warstw".

Ale, jak przypomina Shils, populizm niekoniecznie wywodzi się z postaw autorytarnych. W USA zapoczątkował go "postępowy radykalizm wiejski", tworzony przez reformatorów humanistów, którzy "próbowali w społeczeństwie zwrócić władzę ludowi - dając mu prawo do referendum, inicjatywy ustawodawczej oraz procedur odwoławczych, umożliwiając kontrolę kolei i innych instytucji użyteczności publicznej".

/źr. http://wyborcza.pl/1,76842,10070337,Populizm_zabija_spoleczenstwo_obywatelskie.html/

Temat 2.

Scharakteryzuj wpływ, jaki populizm wywiera na państwo i społeczeństwo obywatelskie.

Temat 3.

Świat ery postkolonialnej - scharakteryzuj problemy polityczne i ekonomiczne współczesnego świata po zakończeniu procesu dekolonizacji i określ perspektywy na przyszłość.

Wybieram temat nr: .....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Dotted lines for writing.

